

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

pe un an 20 cor.

pe 6 luni 10 cor.

pe 3 luni 5 cor.

pe o lună 2 cor.

N-ri de Duminecă pe an 4 cor.

pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20

INSERTIUNILE:

de un gir garmond: prima dată în
lună; a doua oară 15 bani; a treia
oară 3 b. de fiecare publicareAdăpt abonaamentele, cât și teorii:
nu se suata se plăti înainte în Arad

Telefon pentru oraș și comitate

Scrisori nebrancate nu se primesc

Serbările culturale dela Sibiiu.

(*) În a doua jumătate a lunii August se vor aranja în Sibiiu serbări culturale pe care trebuie să le ridice, cu prezența sa, ori de cărturar român, după cum spre folos ar să asiste și țărani, din toate colturile țării pe unde se află sate românești.

Se ține atunci adunarea generală a Asociațiunii, după cum se va inaugura și muzeul ridicat în Sibiiu de fruntașii din comitatul Asociațiunii. Pentru a da serbărilor o strălucire mai mare și totodată pentru a se învedera simțul practic pe care-l au Românii și la aceste prilejuri, se va aranja și-o expoziție etnografică și istorico-culturală.

Am primit programul acestei expozițiuni, și mărturisim, că dacă se va face numai jumătate din cât se promite, lucru mare se va săvârși.

Nu ne îndoim de altfel, că cei din fruntea Asociațiunii își vor da toată silința să realizeze întreg programul ce-au compus. Ne dăm însă bine seamă de greutatea mării ce vor întâmpina: *indolența* obștească! E așa de greu să-l pornești pe Român, inițiativa privată la noi e abea în fașe, așa că de repetite ori trebuie să stăruiești până să ajungi la rezultat, ori cel puțin la un răspuns oarecare din partea persoanei solicitate să ajute realizarea scopului general.

Tocmai de aceea, ne și simțim îndemnați ca să facem și noi apel către toți Românii de bine și să-i rugăm să dea tot concursul lor neobosiților frați cari prin serbările ce aranjează în Sibiiu urmăresc o țintă ce tuturora trebuie să ne fie ambiția a fi ajunși.

E vorba de o mare manifestație culturală, e vorba să arătăm, că în acești din urmă patruzeci de ani, de când avem societăți culturale și economice, la ce rezultat am știut ajunge, care sunt aptitudinile și slăbiciunile noastre culturale și economice!

Azi lupta cea mare între popoare se dă nu cu armele ce sting vieți, ci cu uneltele cari ascuțesc mintea și dau brațelor noastre abilitate. Și rol putem juca în viața numai întru cât ne putem dovedi isteți și harnici pe acest teren. Indreptățire de a trăi ca popor și drept la titlul de neam cultural numai întru atâta avem, întru cât ne știm valoarea în acest senz.

Eată de ce toți Românii din statul ungar trebuie să contribuie la succesul marelui serbări culturale ce se pune la cale în Sibiiu. Aici trebuie să amuțescă ori-ce considerație politică ori confesională și toți, ca frați, trebuie să ne dăm întâlnire la serbarea menită a ne ridica prestigiul național.

După semnele ce se arată, așa va și fi. Românimea întregă a înțeles greutatea vremurilor, a vremurilor cari cer fiecărui Român devotament și dragoste nemărginită pentru cauzele naționale.

Spre absolutism.

— Criza. —

Budapesta, 27 Maiu.

Cercurile opoziționale înșile nu mai cred în altă posibilitate de dezlegare decât în încercare cu absolutismul, ori cum se zice în limbaj de diplomație fără constituționalism. Căci în Ungaria, și după teoria constituționalismului curat, e anticonstituțional guvernul care s'ar forma din șirele minorității Camerei. În Ungaria nu există §. 14 ca în Austria, unde cu ajutorul acestuia să pot da actelor unui astfel de guvern simulacru de constituționalitate. Ear situația e aceasta, Majestatea Sa se vede silit să dea cuiva încredințarea care să gireze afacerile de stat și probabil să concedieze pe vreme nedeterminată parlamentul, ca să naibă prilej d'a face gălgăie.

Intrebarea e numai că cine se va angaja dintre Unguri la rolul acesta. În urma lungii trăgănări a crizei și a nehotărârii ce a caracterizat totdeauna acțiunile Curții, Ungurii au prins curaj și azi, atât partide cât și indivizi stau sub adevărat terorism. Conteșe Tisza este recunoscut de un bărbat de curaj și energic, cu toate acestea l'am văzut în mai multe situații dând înapoi în fața terorismului kossuthist. Se amintesc mai multe nume, la cari ar apela Majestatea Sa și a. *Khuen Héderváry*, baronul *Iósika Sámuel*, baronul *Rosner Ervin*, *Láng Lajos* și *Romny Béla* consilier ministerial.

Andrássy despre situație.

În cercurile politice a făcut senzație o declarație a contelui Andrássy făcută unui jurnalist, imediat după audiența sa la Rege.

«Că acum ce va fi, despre aceasta idee clară nimeni nu-și poate face cu atât mai ales că în cercurile determinatoare se lățește tot mai mult părerea că până 'n toamnă nu se va întâmpla nici o hotărâre. Ce va fi atunci, asta încă nimeni nu și-o știe nchipui. Regele știe că poziția cabinetului Tisza e insuportabilă, atât dînsul cât și ministrii cer cu insistență absolvarea. Între împrejurările acestea nu e imposibil că cât de curînd să se formeze un cabinet de tranziție așa numit *cabinet birocrat*, pîn'acum însă pot spune în direcțiunea aceasta nu s'a făcut nimic».

Ce se scrie în străinătate?

«Morning Post» din Londra, publică despre criza din Ungaria, următoarele informațiuni:

Declarațiunile Majestații Sale Francisc Iosif sunt de mare importanță. Regele ungar a ajuns în conflict deschis cu supușii săi (?) și acum eventuala capitulație trebuie să vină dela Maghiari și nu dela Rege. Ungaria cere astfel de străfomări pe cari regele absolut le refuză și Maghiarii asemenea absolut nu voesc să abdică dorinței d'a introduce limba de comandă maghiară în armată. E de sperat, că va veni vremea când Maghiarii

se vor convinge despre absurditatea pretenziunii lor. În Viena se speră că așa va fi, însă ultimul rezultat al alegerilor și istoria Maghiarilor nu exclude contrarul. Fapt e, că limba armatei formează prerogativa regelui și două limbi în armată e ceva primejdios. Inșă ori cum ar sta lucrul în merit, este foarte neîndoișos, că-fi va regele în stare a rezista pretenziunilor maghiare și nu va face Ungaria încercare a se opune auto-crației regale, ce împedecă validitatea voinței naționale. Ori-ce amic adevărat al statului dualist privește cu îngrijire desfășurarea politiceii din Ungaria».

Din Dietă.

— Adresa comitatului Heves. —

În ședința dela 27 c. a Dietei Pap Zoltán, ca referent, a făcut cunoscut și a recomandat spre entuziasă luare la cunoștință adresa comitatului Heves care îndeamnă Dieta să apere constituția.

Contele Battyányi Tivadar a ținut și el o cuvântare în care recomandă Dietei să ia cu plăcere la cunoștință adresa celor dela Heves.

Pe când vorbea, liberalul conte Károlyi György a zimit, ceea-ce a făcut pe contele Battyányi să-l apostrofeze și să-i zică: «Strămoșii nostri nu zimbeau pe vremurile când trebuiau să apere constituția, ci apărau prin fapte țara și nu se înpăimântau nici dela furci!»...

Battyányi a apostrofat apoi partidul liberal care a provocat situația gravă d'acum. Și-a exprimat apoi credința că M. Sa totuși își va ține jurământul.

Au mai vorbit baronul Kaas Ivor, Návay Lajos (fostul vicișpan dela Cianad) și Hermann Ferencz. Toți trei și-au exprimat părerea de bine că se găsesc comitate cari aprobă lupta din Dietă. A vorbit cu mult efect îndeosebi Návay, care a făcut apel ca în fața primejdiei Ungurii toți să fie un singur partid. Și dacă s'ar întâmpla ca Dieta să fie prorogată prin decret regal, dar anti-constituțional, apoi fiecare familie maghiară să între în luptă pentru drepturile naționale și constituția țării.

Spaima.

Dacă ar fi dat Tatarii ori Muscalii în țară, presa maghiară opozițională nici atunci n'ar da alarmă mai mare ca și acum, după ce de două zile se menține știrea că M. Sa va numi primministru pe baronul *Fejérváry*.

După cum se scrie din Budapesta, știrea că vine *Fejérváry* a determinat pe delegația partidelor aliate să țină sfat extraordinar, ear pe disidenți să ia de aci încolo parte și ei la fie-care conferență.

Se vorbește că Sâmbătă și Duminecă membrii marcanți ai partidelor aliate au ținut sfat sub presidenția lui Kossuth Ferencz și s'au hotărât mai multe modalități de luptă în *resistență pasivă*. Dieta să dea ordin a nu se plăti partea de cuotă, comitatele să

fie invitate a nu strînge dare și să nu dea recruți și de va veni într'adevăr *absolutismul militar* alui Fejérváry, slujbașii să refuze toți supunerea.

Cu un cuvânt un fel de rebeliune — în pace.

În Budapesta spiritele sunt agitate și după toate probabilitățile, zilele ce urmează pot să ne aducă multe surprinderi.

La tot cazul e caracteristic, că între toți bărbații de stat maghiari M. Sa n'a găsit de cât pe Fejérváry care să se declare gata A-L servi în aceste vremuri de serioase neînțelegeri între Coroană și majoritatea din Dietă.

Resultă și din asta, cât devotament are Fejérváry pentru M. Sa și cât de mult ceilalți foști consilieri (Széll, Wlassics, Andrássy) se scaldă în aceleași ape cu Ugron, Kossuth și Apponyi

Darea de seamă a deputatului Dr. Ioan Suciu în Dezna.

— Raport special. —

Dezna, 28 Maiu.

Valea Deznei!... Cine te-a văzut vre-odată în neîntrecuți frumsețe nu te mai uită. Dar cine te-a văzut azi? O, erai ca 'n povești.

Să te descriu?... Ar trebui să ți fac cea mai frumoasă poezie. Să-ți cânt farmecele, să deșir duioasa poveste a freamătului tău. Căci azi în trăsura e unor clipe tu aveai glas și intrupare. Te simțeam, auzeam torsul caerului poveștii tale de veacuri. Ne legați, dulce minune cu tristul și duiosul tău trecut...

*

Întăiele raze a soarelui de dimineață aflat-au Șebișul în haine de sărbătoare. O ceată de vre-o 30—40 voinici călăreți erau înaintea cartierului nostru, înaintea casei părintelui Mihulin.

La 6¹/₂ sosește vornicul cercului Ineu, părintele Dimitrie Popovici din Cermei și proprietarul C. Crăciun. Câte-va minute 'n urmă falnicii frați Grozdești: Aurel și Cornel.

Sunt 8 ore când plecăm din Boroșebiș. În trăsura întâiu Dimitrie Popoviciu și Dr. Grozda. A doua e a deputatului. La dreapta-i în costum pitoresc gingașa-i doamnă. Toți o sorb cu privirile. Țăranii sunt nespuși de mândri. Cu dinșii în trăsura e și dragălașa d-soară Lenuța Mihulin. După dinșii urmează, șiragul de trăsuri.

În Boroșebiș e tirg de săptămână. Printre miile de oameni și ovații puternice abea ne facem drum.

In Prezești

Abea părăsirăm Șebișul o altă ceată de voinici călăreți din Prezești ne întâmpină.

În marginea comunei a ieșit întreg satul. Moșnegi, bătrâni, bărbați, femei, copii. Urale în suflete la adresa deputatului. Inteligentul preot al Prezeștilor dl Petru Lazar, adresează dlui Suciu cuvinte calde.

„Magnifice D-le Deputat!

În numele poporului meu, am venit să te bineventăm în trecerea Magnificenței Tale prin comuna noastră. Suntem fericiți că ni-s'a dat așa de grabă prilejul a-ți aduce adâncă noastră mulțumită pentru purtarea bărbătească și românească din Dietă. Îți mulțumim îndoit pentru fala ce ne-ai făcut să simțim auzind despre debutul Magnificenței Tale.

Știam noi și pân'aci că am fost norocoși a alege în Magnificența Ta pe unul dintre cei mai valoroși bărbați ai neamului nostru. Ai fost totdeauna în fruntea luptelor pentru neam. Toată viața ți-a fost închinată binelui poporului. Cât ai luptat D-Ta în comitat? Și când s'a rupt gheața pasivității tot D-Ta, ai avut onorificul rol de a fi referenul memorabilei conferințe. Aceste și altele multe știute despre D-Ta, ne-a obligat pe noi la vecinică recunoștință. În numele acestui popor păstorit de mine, Te salut și-ți implor mulți ani de viață spre binele neamului și a patriei.

Dr. Suciu îi mulțumește și le promite că-i va cerceta incurind.

Intr'astea ni s'adăugase șirul cu trásurile din Prezești.

In Goncent.

Altă ceată de călăreți. Intrarea în comună e împodobilă cu iarbă și crengi verzi. Aici în fruntea poporului învățătorul Petru Coci salută pe deputat.

Deputatul coboară din trăsura și intră în biserică unde se celebra sfânta slujbă. Intr'astea o mulțime de femei încunjurase trăsura în care era doamna Suciu, sărutându-i mâinile și admirându-i pitorescul costum.

Aci s'atașase de unde-va imediat după trásurile noastre o trăsura de jandarmi. Părea ca și cum am merge sub escorta lor. Văzându-i Dr. Suciu, le strigă ungurește:

— Ori înainte, ori napoi, dar aci nu Vă tolerez. Eu sunt deputat dietal și aștept să plecați imediat.

Jandarmii o luară apoi înainte.

In Dezna.

Între Goncenii și Dezna la mijlocul drumului observăm din departe o mulțime mai mare de popor. Erau alegători din satele din apropiere, cari prinseră și ei de veste că vine deputatul lor la Dezna. Din Bohani, Minead, Ignești. Își aleseră un vâtav cu numele *Tănase Ageu*, cari în cuvinte bine întocmite salută și el în numele lor pe deputat.

Dr. Suciu le răspunde și le strînge mâna. Puțini din ei se vor fi re'tors căci ceilalți văzând frumoasa manifestație, s'au luat pe jos după trásurile noastre. Iată-i Deznenii!... Avangarda lor de călăreți galopează spre noi. Vâtavul aduce o cunună în mână, pe care o aruncă în trásura, doamnei. În fruntea noastră merge acum o companie întreagă de călăreți. Toți, voinici. Li conduce un tinăr inteligent, Georgiu *Milian*, fiul părintelui Milian din Dezna.

La marginea Deznei — satu 'ntreg. Puternice urale de „trăiască“ repercutază văile. Deputatul coboară din trăsura. Li adresează un avîntat salut învățătorul Teodosie *Rafila*. Termină așa:

„Aș păcătui, când văzând la dreapta Magnificenței Tale pe scumpa noastră domniță, nu i-aș aduce întreg omagiul nostru de dragoste și alipire. Să trăiască între mulți ani!“

Dr. Suciu le răspunde:

„Am venit cu inima plină de dragoste în mijlocul vostru. Toți frații din cerc imi sunt de aproape. În ținutul acesta, în aceste strîmtorâte văi, s'au dovedit însă poporul mai tare, mai puternic în memorabila zi de 26 Ianuar. Și dac'a fost așa, atunci trebuie să recunosc Dezna de înainte mergătoare. Iată de ce și cununa am dat o eu Deznei, ca ea să meargă și d'acolo în fruntea celorlalte. Vă mulțumesc pentru nouile dovezi de dragoste ce-mi arătați mie și soției mele. Să trăiți la mulți ani!“

Intrăm în sat. Un frumos arc de triumf au ridicat Deznenii. Pe el inscripția:

Trăiască

Dr. Ioan Suciu,

iubitul nostru deputat.

Pe lângă drum spalier de țărani. Pe jos covor de iarbă verde. Ajungem la biserică între sunetele clopotelor.

— N'au rămas nici bolnavii acasă — imi spune un țaran.

Și în adevăr, întinsul platou din fața bisericeii gemea de bărbați, femei, copii toți în haine de sărbătoare.

Serviciul divin.

La ora 9¹/₂ începe serviciul divin. Pontifică preotul local *Zaharie Milian* cu asistența preoților *Augustin Mihulin* (Sebeș), *Fabrițiu Bodea* (Laz), *Dimitrie Popoviciu* (Cermei) și *Ioan Târila* (Slatina).

Deputatul Dr. I. Suciu stă în dreapta în scaunul al doilea după cel arhieresc. La irmos părintele pontificant ține o frumoasă cuvântare despre însemnătatea zilei. Terminându-se Sf. liturghie urmează un act înălțător: sfințirea cununiei dela 26 Ianuarie. În aceea memorabilă zi damele române din cerc i-au predat d-lui Suciu o frumoasă cunună de stejar, pe banda albastră purtând inscripția:

„Falnicului deputat al cercului Ineu“
1905 Ianuarie 26.

Dl Suciu a dăruit cununa Deznenilor cari au stăruit apoi ca să o sfințească cu solemnitate. Momente neuitate. Cinci preoți sfințesc cununa Deznenilor, de care ei sunt atât de mândri.

Ne simțim mișcați de adâncă evlavie întâmpinată pe fețele tuturor.

Darea de seamă.

Pe întinsul platou de lângă biserică s'a adunat apoi poporul și-și asculta iubitul deputat. Căci Dr. Suciu e în adevăr idolizat de alegătorii sei. Erau mulți, mulți oameni. Vre-o 25—30 jandarmi, câți onoraseră manifestația noastră cu prezența lor, stau gata. Li gonesc năluci pe reprezentantul de față a autorității, caraghiosul fibirău Bolyos. Căci ce ispravă făcuse înainte de aceasta dare de seamă?

Anunțându-i-se darea de seamă și programul în care erau puși ca vorbitori și părintele D. Popovici și Dr. Aurel Grozda, a dat un ueaz că nu permite ca acești doi „primejdioși agitatori“, de cum să vorbească, dar nici să ia parte. Sunt informați că dl Suciu a intervenit verbal la contele Tisza contra acestei ne mai pomenite volnicii și acesta a promis telegrafică intervenție. Se vede că nu s'a ținut de cuvint, căci întrebându-l dl Suciu pe busumflatul acesta, zice că-și susține decizia față de Popovici și Dr. Grozda.

În chipul acesta a vorbit numai deputatul. A vorbit peste l oră, răpindu-ne, induiosindu-ne, fascinandu-ne. Voi încerca, după cât mi-a fost în putință a o prinde în însemnări, a da vorbirea în numărul de Duminecă.

Poporul a rămas nespus de impresionat

(Va urma).

Corb alb.

„Fuggetlenség“ de eri publică din péna d-lui dr. Mero Samu următoarea scrisoare la adresa artistiei comunale din Boroș-Ineu:

Doare-ce Dvoastră în ochii bietului țaran vedeți și spini în ochi, punând la amenda o stradă întreagă dacă se întâmplă să treacă găștile pe proprietatea neîngrădită a notarului? — Vă voi atrage atenția asupra unei grămăzi în tregi de grinzele, care e înaintea ochilor Dvoastră.

Baronul Solymossy își edifică o casă în strada principală din Boroș-Ineu. Întreg acoperișul acesteia în stradă îl sfredelesc și croiesc dulgherii; de-o săptămână întreagă zace în strada de-a lungul și latul grinzelele acoperișului. Că, cai bietului țaran își pot rupe picioarele, trásurile se pot resturna în aste grinzele — de asta puțin Vă înterresați DVoastră.

Căci de, un baron e mare domn, lui îi compete o nouă ordinație. În fața lui sunteți mult mai slugarnici, n'aveți cutezanță a-i opta să nu ocupe strada; nici măcar nu cutezați să fi inoportuni cu umilita rugare, ca măcar să însigneze cu o lampă peste noapte aceasta în grămădire de grinzele.

Sunteți cu atâta complezanță față de el, poate pentru-că notarul în dânsul speră un protector, la cazul când *domnului vicecomite* va veni în gând să scuture praful de pe vrajul de acte a disciplinarului, care își doarme la comitat somnul de jumătate de an?

Căci de altfel DVoastră sunteți energici — în jos. Aveți însă cutezanța de față de un biat diurnist, care datorește cu șasezeci coroane chirie unui minore, și când masa orfanală scrie ca asta sumă să se scoată dela el ci în loc să încredințeze tutorul să pornească la judecătoria procuratorului, — simplu de tot li năpustesc în casă — și-i pun sequestru cu putere dela sine — pe mobilă. Că asta e contra legii: asta nu oprește pe notar. Că asta nu e doar primul abuz.

Dacă sunteți curioși asupra celorlalte — îndată ce voi avea timp — am să urmez.

Nu ni s'a dat de mult prilejul să înregistrăm un cuvânt unguresc atât de sincer la adresa preacinstitei administrației a comitatului ilustrat de Krivány.

Succesul Românilor macedoneni.

În haosul din Balcani s'a făcut în sfârșit puțină lumină. Energia celor două din urmă guverne ale *României* și intervenția reprezentanților *Alianței-triple* au pus capăt tarăganărilor nesfârșite ale Porței. Sulltanul prin iradeaua reprodusă și de noi, a re-

ent drepturile Aromânilor a-și între-
la limba națională în școală și în bise-
și a pus astfel capăt tuturor intrigilor
duse de Greci și spriginite de autorita-
turcești.

Ne bucurăm din toată inima de succesul
părtăților nostri frați de suferință și le
mitem de aici urările noastre de bine. O
ca nouă și grea începe acum pentru
lor. Lupta cea mare ei abia acum o
nesc, căci adese-ori menținerea libertății
mal grea de cât însași dobândirea ei. Acum
datoriile grămadă, de organizare internă,
intârziere a instituțiilor culturale, de sta-
re a justelor raporturi cu acel furnicar
naționalității, cu care trăesc împreună.

Ne bucurăm de acest triumf cu atât
mult, că până de curând se găseau des-
oamenii politici și mai ales nepolitici, cari
coteau de prisos ori ce încercare de a
smulge pe Românii macedoneni din
marele desnaționalisării. Vre-o șeptecel de
de suflete, deci cea mai neînsemnată
toate naționalitățile balcanice, — ziceau
estia — despărțiți de noi prin atâtea po-
ere, țări și munti! Insuș dl Weigand, bu-
nostru domn Weigand, zicea la 1898:
ere *Zahl ist zu unbedetued als dass sie*
politischer Faktor ernstlich in Betracht
menen, adică «prea e neînsemnat numărul
pentru ca să fie socotiți ca factor politic
al serios».

Cât de strașnic îl desmint evenimentele!
Dar dacă trebuie să felicităm pe frații
stri pentru întorsătura ce a luat cauza
nu mai puțin suntem dator să arătăm
noi mulțumirile noastre aceluia care au
s un serviciu atât de mare românismu-
E o deosebită mângâiere pentru noi că
chestiunii naționale nu sunt deosebiti mari
vederi între guvernele României și că
bele partide istorice sunt în deplin acord
se întregesc în acțiunea lor pentru apă-
rea intereselor de rasă. Salvarea Români-
macedoneni înseamnă un câștig imens,
atru-că în adevăr noi suntem un popor
ea mic pentru ca să putem renunța nu la
de mii de Români, dar la o singură
amă românească.

Ceea-ce ne procură o adevărată satis-
facție este însă amestecul celor trei mari
amici în favorul Românilor din Ma-
cedonia. Italia, și de rândul acesta, s'a afir-
at nu numai ca țara cu interese politice
ate cu ale României, ci mai ales ca na-
ne înrudită cu poporul român. În acel
trib de telegrame între guvernele și ca-
erele din Roma și București vibrează
arda sentimentală a înrudirii de sânge,
cea-ce e de bun augur pentru viitoarele
tatii dintre cele două țări.

Acum o scurtă paralelă.
Chestiunea noastră, a Românilor din
Macedonia se aseamănă în multe puncte cu
ea macedoneană. În unul însă se deose-
ște fundamental. Pe când ei sunt o aripă
sternă, aproape detașată, a corpului națio-
al, noi suntem însuși capul acestuia. Sun-
m celata cea mare a cărei cădere în-
semnă căderea neamului întreg.

Ear dacă lor, unui pumn de Tântari,
ea fost cu puțință cucerirea dreptului de
svoltare națională, cu cât mai multă nă-
de trebuie să privim noi în viitorul nostru
ropiat, cu cât mai mare voință și ener-
e trebuie să luptăm noi pentru salvarea
noastră!

Mai mult ca ori-și-când suntem con-
și că nu suntem singuri. Cei-ce au ocro-

tit pe Macedoneni și au făcut să triumfe
causa lor, vor fi și cu noi și vor sili și pe
șoviniștii nostri să se potolească. Poate nu
e departe timpul în care ni-se va vesti și
nouă «iradeaua» cu deplină recunoaștere a
drepturilor noastre de naționalitate.

Răsboiul ruso-japonez.

Mare ciocnire pe mare.

Londra, 28 Mai. Este mare îngrijirea
Japoniei pentru-că la Vusung sunt câte-va
vase rusești. Ei presupun că flota generală
rusă e în apropiere în direcția cu Ciushina
înaint-uză spre canalul dela Korea. Japonia
a trimis spioni în Vusung, să spioneze co-
răbiile cu cărbuni și expedițiunile a rușilor.
Oficerii ruși a vaselor de cărbuni declară
de neadevărată știrea luptei de pe mare.
Flota e admirabil arangiată de război.

Tokio, 28 Mai. Ai i se svoneste că
flota lui Rosdestvensky a voit să treacă
peste canalul dela Korea și acolo l'a
atacat Togo, mai multe nu se știu.

DIN ROMANIA.

O serbare.

Eată programul conform căreia s'a fă-
cut ieri la Constanța, în România, inaugu-
rarea noului vas «România».

Majestatea Sa Regele, d'împreună cu Majes-
tatea Sa Regina și Altețele Lor Regale Principele
și Principesa României cu Augustii Lor copii,
Principele Carol și Principesa Elisabeta sosesc la
Constanța la orele 2 p. m., în ziua de 15/28 Maiu.

Trenul se oprește la cheul portului, în fața
vaporului «România», care se găsește acostat
acolo.

La sosirea trenului regal, invitații se vor
așa deja pe puntea vaporului.

Majestatele Lor și Altețele Lor Regale sunt
primite în capul punții care duce la vapor, de
dnii miniștrii și autoritățile locale.

După intrarea Majestaților Lor și Altețelor
Lor Regale pe vapor, Prea Sfinția Sa Episcopul
Dunărei de jos, începe celebrarea serviciului re-
ligios și sfințirea vasului.

După serviciul religios, dl ministru al lucră-
rilor publice dă citire actului comemorativ al bo-
tezului vaporului; Majestatea Sa Regele, spărgând
o sticlă de șampanie pe puntea vaporului, dă or-
din ca acest vapor să poarte numele de «Româ-
nia». Muzica intonează imnul național, iar vasele
din port salută cu 21 lovituri de tunuri. Apoi
Majestatea Sa Regele primește defilarea trupelor
care va avea loc pe bulevard.

La ora 4.30 p. m. vaporul «Principesa Ma-
ria» va face o exbursiune în Mare, la care vor
lua parte Majestatele Lor, Altețele Lor Regale și
invitații.

Înapoierea va avea loc la ora 6.30 seara.

La orele 8 seara va avea loc masa, în sala
de mâncare a vaporului «România» (Invitații cu
bilete speciale pentru masă, se vor afla la bord
la ora 7.30 seara).

Între orele 10 și 12 noaptea vor avea loc:
iluminăția portului și a bastimentelor de război,
proiecțiuni electrice, focuri de artificii și serată
venețiană.

Majestatele Lor și Altețele Lor Regale re-
mân noaptea pe bordul vaporului «România».

A doua zi Luni 16/29 Maiu între orele 9 și
12 dimineața, Majestatele Lor și Altețele Lor Re-
gale vor visita portul și vor asista la afundarea
cablului sub-marin Constanța-Constantinopole.
Apoi, Majestatele Lor și Altețele Lor Regale se
intore pe bordul vaporului «România», unde, la
ora 1, va avea loc un prânz. (Invitații cu bilete
speciale pentru masă, se vor afla la bord la ora
12.30.)

Între orele 10 și 12 noaptea se vor face
focuri de artificii, proiecțiuni electrice și defilare
de bărci iluminate.

Marti 17/30 Maiu, înaintea prânzului, între

orele 9 și 12 Majestatele Lor și Altețele Lor Re-
gale vizitează orașul și edificiile publice.

La ora 1, prânz intim pe vaporul «Româ-
mânia», iar

La ora 3 după amiază, plecarea trenului
Regal spre București.

In chestiunea Românilor macedoneni.
Dl senator dr. Leonte, președintele „So-
cietății de cultură macedo-română”, a a-
dresat următoarele telegrame cu ocazia re-
cunoașterii în mod oficial a naționalității
române din Turcia:

M. S. Regelui Carol I.

Românii macedoneni adnc mișcați și plini
de entuziasm pentru chemarea lor la o nouă
viață prin marele succes național obținut sub
glorioasa și înțeleapta domnie a Augustel per-
soane a Majestații Voastre, depun la picioarele
fnaltului tron omagiile lor de profundă recunoș-
tință și adnc devotament.

M. S. I. Sultanului Abdul Hamid,

Românii macedoneni din București, supuși
fideli a M. V. Imperiale pentru iubirea părintească
ce ați bine-voit a arăta față de ei prin acordare
de drepturi egale cu ale celorlalte naționalități
crestine din ilustrul imperiu otoman, adnc re-
cunoscători depun la picioarele gloriosului tron
umilele lor omagii de devotament și loialitate.

D-lui Al. Em. Lahovari,

Ministrul României la Constantinopol

Societatea de cultură Macedo-Română ad-
mirând patriotismul și energia Excelenței Voas-
tre pentru marele act național săvârșit, ține a vă
aduce viile sale mulțumiri și vă exprimă senti-
mentele sale de adncă recunoștință.

Cercul pan-latin din România a adre-
sat d-lor Galli și Fusinato la Roma urmă-
toarea telegramă:

„Iubirea d-voastre curată și luminată de
gintă vă face o onoare fără seamăn. Setimentele
voastre calde de simpatie ne-au mișcat profund“.

„Fie acesta un exemplu viitorului și un fe-
ricit început de a inaugura lumea latină o viață
nouă“?

„Trăiască Galli și Fusinato! Trăiască Ca-
mera Italiană! Trăiască Italia! Trăiască ginta
latină“!

„Nu 'ncurcați mințile oamenilor...“

Sub acest titlu potrivit confrății dela
Brașov scriu un articol de fond pentru ci-
titorii numărului de Duminecă. De astă dată
se ceartă cu «Poporul Român», pe care —
așa se pare — sunt supărați că depunând
cauția face politică. Spre edificarea cititori-
lor țărani, confrății dela Brașov scriau des-
pre un articol al deputatului Dr. Vlad «că
modul acesta de a scrie este cât se poate
de stricacios, căci încurcă mințile oamenilor
și ascunde adevărul amefind-u-i cu vorbe
goale și sece». . . Deputatul Crăstiei scrisese
adică favorabil despre politica de activitate,
care celor dela Brașov nu le place, mai a-
les că deputații români «prin pasul ce-l fă-
cură cu cunoscutul lor proiect de adresă
s'au depărtat cu totul dela politica națională
română și au intrat în apele politicei statu-
lui național maghiar unitar».

După a brașovenilor gazetari părere,
politică națională face numai acel Român
care nu mișcă de pe canapea până ce
Ungurii nu-l vor aduce pe tipsie autonomia
Ardealului.

Activiștii neîmpărtășind felul acesta de
gândire, s'au făcut culpabili de *desertare dela*
partid.

Am vrea să știm unde este și prin ce
s'a manifestat acest partid, căci după câte
știm, în conferința dela Sibiu partidul na-
țional s'a pronunțat pentru activitate, și dacă
se poate aduce cuiva învinuire, apoi aceștia

sunt confrăți dela Brașov cari sparg solidaritatea vorbind ș'acum de pasivitate de care rid de altfel și copiii.

Confrății termină articolul cu următoarea apostrofare la adresa activiștilor: mai bine rămâneau «pasivi cu cinste, decât activi cu rușine!»

Suntem siguri că onorabili nostri confrăți din Budapesta și Orăștie vor răspunde după cuviință acestor espectoratiuni cu cari confrății vor să-l lumineze pe cetitorii țărani.

Din parte-ne ne mărginim să adresăm agerilor nostri confrăți dela Brașov propriile lor cuvinte puse în fruntea articolului pretins — lămuritor. . .

Concertul d-lui Popovici (Bayreuth).

Joi seara iubitorii de adevărată muzică, în cap cu grațioasa Suverană, și-au dat întâlnire în sala Liedertafel spre a auzi pe una din gloriile cântului, pe celebrul bariton D. Popovici.

Acest concert a fost un triumf, în sensul strict al cuvântului. Înfașurarea simpatică, vocea caldă și cu timbru de bronz, vigoarea extraordinară, accentul generos sunt tot atâtea calități cari de îndată câștigă sufletul auditorului. Timp de aproape două ceasuri și jumătate, cu un brio și o strălucire în voce crescând de Popovici ne-a cântat Lieduri germane, bucăți din opere clasice, bucăți naționale și la urmă din Wagner.

În Lieduri, ni-s'a arătat o interpretare nouă, care constituie o adevărată revelațiune. Impresiunea produsă e profundă, la auzul vocii d-lui Popovici, imagini vii se asociază cu sentimente line sau furtunoase. În unele dăți e adevărată evocare, ca în Erikönig (Schubert), unde la început auzi distinct freacă pământului, apoi vezi pădurea cea magică, în care spiritele pădurii sbuciumă sufletul unui copil, îl cheamă cu multe glasuri care le percep distinct din interpretarea magistrală a cântărețului. Analiza sufletescă în „Du bist die Ruh“ (Schubert) și în celebrul „Ich grolle nicht“ (Schumann) e neîntrecută. În ultima am auzit acum câți-va ani pe cântăreața rusă Gorlenko-Dolina. Deosebirea de interpretare, e foarte mare, dl Popovici alternează cântul cu vorbirea ritmică, și efectul e mult mai puternic.

În Prologul operei *Pagliacci* (Leoncavallo), vocea proteică a baritonului, ia amploarea și frazarea italiană. Modul cum a fost detaliat acest capo-d'operă de muzică modernă, părțile

cele mai grele executate fără nici un efort, atât de vizibil la alți interpretatori ca dl Maggi, a pus perfect în evidență marele talent de operă al d-lui Popovici.

Ca bucăți mai mici, cizelate cu neîntrecută artă, am ascultat „Mamă“, cuvinte de Carmen Sylva, tradusă admirabil în românește de A. Toma și „Schusterlied“ (cuvinte de Carmen Sylva, muzica de Weingartner).

La fine, ca o încoronare, am ascultat în Wagner, în care compatriotul nostru e mai presus de orice critică.

Pe lângă atâtea capo-d'opere de muzică streină, muzica noastră populară n'a fost neglijată. Din mo ivele noastre populare, lucrute de un artist, se pot scoate accente sublimе, și care în noi, ca Români, ne trezesc vibrări de coarde ce nu sunt atinse de alte cânturi.

Sufletul nostru și sufletul cântărețului, sunt strune acordate pe același ton. E de ajuns a face să vibreze una, pentru-ca să se puie dela sine în vibrare cealaltă printr'o afinitate de armonie.

Succesul bucăților naționale a fost mare au fost ovăși pentru cântăreț, însă, cu durere s'o spunem, conștiința națională nu e destul de puternică în toți sîi și mai ales ficele României.

Mulțumind compatriotului nostru pentru orele de înaltă satisfacere morală, sperăm să avem ocazia de a-l auzi mai des de aci înainte.

„Voința Națională“

NOUȚĂȚI.

ARAD, 29 Maiu 1905.

— **Desvălirea statuei lui Alexandri la Iași** era să se facă în ziua de 22 Maiu a. e., dar, pe cum ni-se scrie din Iași, festivitățile s'au amânat pentru 6 Iunie. Aflăm că cu ocazia asta valoroasa noastră revistă literară *Luceafărul* va apare într'un număr festiv, închinat întreg bardului din Mircești, publicând, pe lângă numeroase articole, mai multe lucrări necunoscute de ale poetului, pe cum și o serie de admirabile scrisori adresate fruntașilor literaturii române. — Atragem deosebita luare aminte învățătorilor nostri asupra acestei reviste, din care vor afla multe și folositoare lămuriri asupra vieții și operei poetului.

— **Dr. Teodor Pap**, noul avocat român, după cum ni-se scrie din Hălmațiu, a sosit și și-a deschis acolo cancelarie advocațională. Bucuria Românilor e mare, căci de mult se simțea în acea comună frunțașă lipsa unui iscusit advocat român

și peste tot: a unui apărător al cauzelor publice românești.

Dorim d-lui Pap succes.

— **Tirgul de viu**, deschis alaltăieri în mare din pădurița orașului Arad, atrage multă mulțime. Aranjamentul exterior nu e tocmai splendid, în schimb vinurile expuse ar putea să figureze la ori-ce expoziție, căci rar se găsește vinuri ca cele din podgoria noastră.

Sunt expuse d'asemeni și utensiliile ce folosesc la cultura viței și a tratamentul vinului.

Eri a fost și P. S. Sa Episcopul I. I. P. să viziteze expoziția.

— **Populația României**. Ministerul de niilor a publicat rezultatele definitive ale recensământului populației din anul 1899. După această statistică, populația României era în 1899 de 6.400.000 locuitori, numărând o progresie de 12—13 la o mie de locuitori, sau între 80—mii locuitori pe an. Urmând aceeași progresie după 40 de ani, populația țării s'ar îndoi.

— **Moartea lui Rotschild**. Se depeșea din Paris că vestitul milionar Rotschild a murit.

— **Românul care farmecă lupii**. Ziarul „Bud. H.“ i-se scrie din Bistrica: În părțile acestea trăiește un Român ogârjit, care în luna de primăvară cutieră munții Bărgăului și îl pui de lup. Numele Românului e Mihaila Bozga și de douăzeci de ani își practică acest meșteșug prințând în acest timp mai multe sute de lupi. Zilele acestea încă a umblat pe muntele Păstorii și înainte de a merge după treabă, s'a pus păștorii la chef. Păștorii îl venerază pe Bozga ca pe un binefăcător al lor și l'au cinstit cu lucruri. Unul din ei îl întreabă: „la spunea că ce faci când se întâmplă să vie lupoaița?“ „Ce să fac? Nimica. Stau liniștit, cum mă deții“. „Dar vr'o armă totuși ai cu d-ta.“ — „Tați-vă în traista mea!“ — Păștorii i-au scutrit traista și n'au găsit în ea nimica, afară de o de alun. A doua zi dimineața trei ciobani însoțit pe Bozga. Când acesta a dat de urmele ciorii s'au ascuns într'o peșteră. Bozga a dat un culcuș de lup cu doi pui. A băgat mâna ei și i-a seos. Puii au început să schelălăie și eată că de odată se arată urlând lupoaița rioasă. Cel trei feciori incremeniră de groază. Bozga însă își făcu cruce, băga puii în traista și aștepta lupoaița în liniște. Aceasta nu era de la o săritură. Bozga, care stătea ciunchi, scula și se uita țintă la lupoaița. Lupoaița opri și ea și cum l'a zărit pe Bozga s'a repezit și a fugit în munți. Păștorii cari au fost martori acestei scene grozave, povestesc, că Bozga are putere supranaturală.

Cuvântul «Amor» și codul civil.

Cu privilegiul serbării Centenarului Codului civil francez, odată cu slăvirea acestei opere neperitoare, s'a propus și reforma lui, de oarece multe din dispozițiile cuprinse în Cod nu mai corespund timpului în care trăim.

În acest scop s'a instituit și o comisie care să studieze reforma propusă, adunând totodată și materialul necesar.

Comisiunea de reformă e alcătuită din reprezentanții tuturor profesiunilor intelectuale existente: juriști, medici, pictori, artiști, literați, etc.

Printre literații ce iau parte la lucrările de reformă a Codului Civil sunt dnii Paul Hervieu și Briux, autorii dramatici și Marcel Prevost, romancier.

Paul Hervieu în una din ședințele comisiunii a aruncat o bombă, care preocupă astăzi presa franceză, nu atât prin interesul suscitată de propunerea talentului literat, cât prin originalitatea propunerii.

E vorba de articolul 212 din Codul Civil francez care sună astfel: „La femme doit fidélité et obéissance a son mari“.

Autorul puternicei drame „In lanțuri“, „Tenailles“ a propus comisiunii să se adauge un singur cuvânt textului corespunzător articolului 212, un cuvânt care de când e lumea a răscolit inimile omenești, a deslănțuit pasiuni nefaste, a dat loc la crime, la războaie, la drame îngrozitoare, un cuvânt care e când isvor de bucurie, când isvor de jale.

Paul Hervieu a arătat comisiunii că la textul mai sus citat s'ar cuveni să se adauge

cele patru litere: *Amor*, ca astfel femeile să datoreze soților nu numai credință și ascultare ci și amor.

De oare-ce chestiunea privește de aproape numai pe femei, ele fiind obligate a nutri și amor pentru soțul lor, revista parisiiană „Femina“, în ultimul ei număr, consacră acestei chestiuni o interesantă anchetă prin care se arată părerile femeilor ilustre, asupra propunerii dlui Paul Hervieu.

În cele ce urmează reproducem părerile ilustrelor femei.

Dna Daniei Lesuer, cu talentul ei scânteietor și subtil de romancieră, a scrutat adesea ori inimile semenelor sale, spune autorul articolului citat. Ea este de părerea dlui Paul Hervieu, dar omeneste judecând, și în afară de ceea-ce ea numește atât de just, ca și Stendhal: „la cristallisation legale“ — Paul Hervieu spune d-na Lesuer, a săvârșit — și-l aplaud — un act de filosof moralist, mai mult decât e jurisconsult. El îmbracă ideea într'o formă isbitoare. Sub această formă, ideea își face drumul cunoscut, mișcând conștiințele și inimile. Ea provoacă anchete, și ea va îndeplini misiunea măreață de idee, mult mai vastă ca aceea a unei legi.

„Legile nu sunt decât reflexul moravurilor. Ele se schimbă pe măsură ce moravurile nu dăinuesc decât, susținute de batalionul sublim al ideilor. Când un intelectual descoperă o idee, confuză și încă în formație în gândirea omenească din timpul său, el o prinde, o desvoltă, o colorează, îi dă aripă și o svirlă în spațiu, când ea începe a lucra.

„Dl Paul Hervieu, a făcut același lucru pentru obligativitatea amorului în contractul căsătorie. Revelația a putut răzbi dintr'o parte sau dintr'un roman al autorului — cari în tot cât fie zis, țintesc aci. Ocaziunea i-a oferit o manifestare mai scurtă, mai fulgerătoare să zic astfel și el a profitat de dînsa.

„În cea ce privește legea în ea însăși, valoarea ceea-ce valorează tendințele inimii astfel cum a surprins-o și fixat-o dl Paul Hervieu, astfel mai ales cum a lărgit această tendință dîndu-și conștiința de ea însăși.

„Noua datorie legală ce se adaugă la obligația de: credincioasă ori „la fidelité“ — spune articolul din cod nu există pentru că nu e bat. Dacă respectă această îndatorire, e o voce și nu de multe ori o face aceasta oare care ridicol. Același lucru se va întâmpla oare și cu amorul? Această vecinătate și precedent mă neliniștesc. Acest cuvânt divin „legile omenești“... primejdioasă af. cere...

„În fine dacă lucrurile iau o întorsătură pentru noi femeile, nu va fi de sigur asta greșala dlui Hervieu. Dar, pentru a spera tot, frumoasa generozitate a dorinței sale e semn și o speranță mult mai mult, decât aceea de realizare legală a cărei întrebuintare nu poate prevăzută de către vitoarele conștiințe omenești.

„Pictorul atât de delicat, care a știut să înțeleagă și să redea toată grația și toată viața floarei și a femeii: D-șoara Louise Abbéma răspunde printr'o glumă destul de spirituosă.

— „L'amour est enfant de Bohême Il n'a jamais connu de loi“.

Carmen, Act. I. Scena I.

— **Promovare.** Dl Ioan Voștinar, fiul brațului învățător al Beiușului Paul Voștinar, s'a promovât de doctor în științele de stat la universitatea din Cluj Sâmbătă în 27 Maiu st. n. a. c. la vârsta de 25 ani.

— **Tragedia donnei Felicia.** În Sevilla s'a întâmplat următorul caz, care ar fi demn de a fi relatat într-o baladă în peana celui mai mare poet al timpului de astăzi. Era fată frumoasă și tânără donna Felicia când s'a îndrăgostit de un mândrul și nobilul cavaler spaniol Don Almeida. I-a impus fetei dragostea nobilului ca să se căsătorească și l'a urmat în castelul splendid, unde însă după o vreme a ajuns-o cruda decepție. Dragostea proteră a dispărut după câteva zile.

Prin multe peripeții a trecut donna Felicia până să ajungă la un circ, unde s'a perfecționat de o vreme în arta de a reprezenta de animale. Și frumoasa fată da reprezentații cu cei doi parduși îmblânziți într'un circ din Sevilla.

La o astfel de reprezentație a văzut-o Don Almeida și din primul moment a simțit o dragoste pentru ea neștiind se înțelege că victima lui din tinerețe, e nenorocita donna Felicia.

După reprezentație i-a declarat dragoste și i-a cerut în căsătorie, atunci însă a recunoscut-o. Căzând în brațele ei i-a cerut iertare și-au urmat făgăduințele și jurăminte că eternă-i va fi dragostea de acum înainte.

Și până când frumoasa donna cu zimbet de aur și păr negru părea a da crezământ jurămintelor cavalerului, în inimă i-s'a reînnoit toată durerea din trecut, și din nou a început să se gândădească la viața din tinerețe. Și a făcut un plan să fugă după chipul lui Don Almeida. L'a așezat lângă ea și i-a spus că ea va fi dragostea de acum înainte.

În sfârșit a așteptat timpul pentru executarea planului.

Într-o zi când cavalerul asigura frumoasa în locuința acesteia despre dragostea lui neînclintată, donna Felicia cu ajutorul unui intruș electric deschide o ușă ascunsă a fiarelor săpătoare și se înfăptuiește să arunce asupra cavalerului Don Almeida.

În acest moment înfloritor s'a deșteptat durerea din această viață, înăbușită în inima ei și cu durere s'a aruncat cu biciul între cavaler și ea. Era însă târziu. — Îndepărtate de cavaler două fiare însălbătite s'au aruncat asupra cavalerului și în câteva clipe au sfâșiat-o în bucuria Don Almeida rănit fiind grav, martor ocular a trebuit să fie la teribila moarte și n'a putut să ajute pe femeie contra căreia el așa mult i-a iubit, care însă condusă de eterna și adevărată dragoste, și-a jertfit viața pentru a-l salva pe el.

Probabil, exclamă d-șoara Abbéma, el a fost cel care a propus legea ce propuse dl Paul Horvieu.

D-na Marcelle Tinayre afirmă că amorul nu va putea fi nici odată obligatoriu și privește chestiunea din punctul de vedere al divorțului:

„Am citit undeva, cum un bărbat din regiunea Saint-Just își pare, propusese Convenției un articol de lege foarte simplu, excesiv de simplu și care cuprindea toată moralitatea și a divorțului: „Sunt soți barbarul și femeia care se iubesc și atât cât timp ei se iubesc“.

„Legiuitorul francez, redeveni-va el sentimentalist?... În tot cazul el ar fi trebuit să înceapă prin a da o definiție precisă de ceea-ce înțelege prin amor.“

„Amorul nu va putea fi nici odată obligatoriu și nimeni nu poate de bună credință, să se căsătorească și să iubească totdeauna. Cine va fi sincer că nu va minți, că nu va fi nimic mai mult“.

„A crede că amorul, pentru că e conjugal, e un bun câștigat odată pentru totdeauna, e cel mai naiv.“

„Nu cred că dl Hervieu, să aibă grija de a prezenta Codul, cum s'a pretins. Cred că făcând din amor o condițiune esențială a căsătoriei din indiferență un rău, din infidelitate un

— **Hymen.** D-șoara Eugenia Gurgut și dl Isac Linția fac cunoscută cununia lor, ce se va ține la 4 Iunie n. 1905 în Lugoj. Multe felicitări!

— **Cel-ce face experimente asupra persoanei sale.** Se telegrafează din Londra: Dr. Kead medic din Londra, a ținut o conferință interesantă în reuniunea medicilor de acolo. El a constatat că sistemul nervos, așa numit periferic, a cărui fibre leagă nervii sensitivi din pele și mușchii cu nervii centrali, nu desvoaltă — după-cum se știa până acuma — numai două acțiuni deosebite una de alta, ci aceste acțiuni deosebite le săvârșește pe fie-care cu fibre nervoase independente.

Kead a dovedit acestea prin experimente săvârșite asupra sa, făcând una după alta fibrele nervoase de pe brațul său și a observat cu atenție cum îi devine brațul nesimțitor la diferitele impresii. Pe urmă a cusut laolaltă fibrele nervoase tăiate și a studiat cum devine brațul de nou simțitor. Resultatul observațiilor sale e că o grupă de fibre nervoase servesc să conducă la nervii centrali numai impresiile externe, adică frigul, căldura și durerea, ci celalalt grup de fibre nervoase are de ținută să conducă numai simțul pipăitului.

Dela starea primului grup de fibre nervoase depinde timpul de vindecare, în cazul când pielea a suferit și o leziune, pe când fibrele nervoase ale pipăitului n'au nici un rol în astfel de vindecare.

— **Romanul unei ziariste.** Din Londra se scrie despre o cununie interesantă. S'a măritat Miss Olyna Malveny, ziaristă engleză, cunoscută din aventurile și marinositatea ei, cu Archibald Mackirdy, consul american. La cununie a asistat toată aristocrația și săracii Londrei. Actul cununii l'a săvârșit episcopul Londrei și episcopul din Bombai le-a dat binecuvântarea după rital englezesc. În corul bisericesc a cântat și Emma Colvé. Mireasa purta o toaletă interesantă, avea un costum indian lung de satin alb. În locul buchetului de mireasă purta ramuri întregi de trandafiri. După ea pășeau 12 fetețe cu coșulețe pline cu flori, pe cari le aruncau în public. Mireasa odinioară a umblat ca vânzătoare de flori pe străzile Londrei, ca să cunoască viața în toate fazele ei. O interesantă viață a trăit Miss Malveny. S'a născut în India și a ajuns în Londra ca fată tineră, unde mai târziu s'a dedicat carierei de ziarist și mai ales se interesa de viața săracilor. Petrecea nopțile sub cerul liber și adese-ori dormea în asiluri, pe urmă se făcuse vânzătoare de stradă. A fost lucrătoare în fabrică și odată a umblat pe străzile Londrei în brațe cu un copil mic împrumutat. Apoi își descria pățaniile în foile din Londra.

delict, el a voit, cu multă dibăcie să schimbe legea care interzice divorțul prin consimțământ mutual. În această privință el a avut multă dreptate și-l aprob fără rezervă“.

În fine pe lângă răspunsurile d-nei D. Paul Boyer, al artistei Bertha Bady, al d-nei Jane Dieulafoy, găsim și răspunsul d-rei Jeanne Chauvin, avocata bine cunoscută.

D-ra Chauvin e rebelă interviewului. Dimineata ea profesază diferite cursuri apoi se duce la palatul justiției și în cele din urmă se închide în biroul ei pentru a studia mereu.

Totuși la această chestiune d-ra Chauvin a dat un răspuns.

„Chestiunea a fost ridicată de un literat, și e de ordin pur literar. Pentru mine, care nu mă ocup de cât de legi și de Cod, găsesc că ea nu întra de loc, dar absolut de loc în domeniul juridic... singurii în care îmi recunosc un drept de apreciere“.

Din acest răspuns se vede că jurisconsultul Franței, d-ra Chauvin, socotește proiectul d-lui Hervieu ca o idee sentimentală și fantesistă.

Cu siguranță, Parisienii nu se vor mulțumi numai cu aceste soluțiuni date chestiunii.

Din parte-ne ne vom urmări și în viitor vicisitudinile acestei propunerii.

— **Un milion de emigranți.** În anul acesta până acum au sosit în America peste New-York mai mulți de un milion de emigranți. Guvernul Statelor-Unite se năzuiește să ducă mulțimea asta în statele dela sud unde se ocupă cu agricultura. Au făcut statelor europene propunerea să pornească o navigație regulată la porturile statelor dela sud.

— **Telefonul în serviciul pescarilor.** Un pescar norvegian și-a construit un telefon cu ajutorul căruia înainte de aruncarea mrejei sondează adâncul apei spre a afla locul de concentrare al peștilor. Telefonul e așezat pe marginea barcei, de unde un conductor atrărnă în adâncimea apei. Sunetul comunicat prin sîrma din apă în aparatul microfonic arată că ce soiuri de pești sunt în locul acela și în ce cantitate. Haringele și peștii de soiuri mărunte dau sunet ce seamănă a șuerat ascuțit, iar Moruele dau sunet ce seamănă a vuet surd. Sunetul se produce de apa ce o slobod peștii prin urechi. Dacă peștii se apropie tare de sîrmă, li-se poate urmări chiar și direcțiunea în care înaintează.

— **Statistica religioasă a omenimei.** Mănuarul misionarilor americani „Blue Book of Mission“ publică o interesantă statistică despre religiunea omenimei de pe întreg globul pământului. Asta statistică stabilește numărul omenimei la 1,563.440.000; dintre aceștia creștinii sunt: 558,862.000, rom.-cat: 272,638.500, protestanți: 166,066.500, greco-orientali: 120,157.000; păgâni sunt: 1.004.584.000, dintre aceștia 11,222.000 evrei, 216,620.000 de religiunea mohamedană, 776,732.000 sunt păgâni. 127,735.000 budhiști, 209,659.000 hînz, 231,816.000, confucianii și taviștii. 24.900.000 sunitoiști, 157,069.500, animiști și idolatrii de fetis și 15,352.500 de alte religii.

— **Pedeapsă cu lovituri de gârbați pe seama bărbaților.** Se scrie din New-York: În statul Oregon s'a făcut lege, după care, pe toți bărbații, cari își bat soțiile li condamnă la pedeapsă cu lovituri de gârbați și ca cea mai mare pedeapsă au stabilit 20 de lovituri. Această lege nouă și care nu e lipsită de oare-care originalitate s'a aplicat prima-dată în săptămâna trecută. În curtea temniței din Portland au condus doi vinovați, unde în prezența unui public constrâns s'a aplicat pedeapsa în toată regula.

Un temnicer bine făcut a aplicat celor condamnați câte două-zeci de lovituri de bici. Femeile n'au fost admise să asiste la aplicarea pedepsei.

Finanțele Rusiei.

După o depeșă din Petersburg, e chestiunea de emiterea unui nou împrumut intern cu termen scurt, de 200 de milioane ruble. Ultimul împrumut intern tot în sumă de 200 de milioane ruble s'a făcut la 12 Martie, deci acum cam șase săptămâni. Era un împrumut de rentă 5%, ce are să se acopere în 49 de ani și care s'a emis pe cursul de 96. Din împrumut, o treime avea să se numere imediat, a doua treime până la 29 Aprilie, iar ultima până la 30 Maiu. Cea mai mare parte a împrumutului s'a numărat imediat, astfel că ministrul de finanțe rus n'a mai avut să aștepte mult din împrumut. Aceasta s'a cheltuit repede și nu e de mirare, căci cheltuielile războiului sunt în creștere constantă. După raportul oficial asupra bugetului statului pe 1904, cheltuielile războiului pe întreg anul 1904 se urcau la 619 milioane, în Martie dându-se 10, în Iunie 40, Septembrie 86, Octombrie 71, Noembrie 96, Decembrie 97 milioane de ruble. De atunci nu s'au scoborit. Despre împrumutul din Martie s'a vorbit de numeroase supraiscălituri; se pare însă că el n'a fost luat cu așa entuziasm, ceea ce se vede din cursul zilei care e tocmai cel de emisiune. Acum însă se pare că acest mijloc de a se procura bani nu mai merge, căci noua emisiune s'a făcut pe bonuri cu termen scurt.

După o știre a ziarului „Frankfurter Zeitung“ s'ar fi reluat tratativele în Franța, și anume pen-

Numai atunci ne îmbrăcăm ieftine și bine. o o o IN PROVINCIE se TRIMET MUSTRE o o o
 Dacă materia pentru haine bărbătești o cumpărați din magazinul de postavuri KIZ materie
 pentru un costum întreg din postav de lână curată, negru și colorat fl. 6—30. 504 o o o ARAD, Szabad-ágtér 17 — PÉCS. Kirá y u 1 o o o
LEICHER și FLEISCHER.

tru un împrumut de 1000 de milioane de franci. Acesta ar fi condiționat de comenzi de vapoare ruse în Franța, pentru care scop șeful de secție pentru construcții navale în ministerul rus de marină, amiralul Rodianov, a și plecat la Paris. Se zice că s'ar cere ca o pătrime din împrumut să se întrebuițeze pentru comenzi de vase în Franța. Nu se crede însă că tratativele, întrerupte după lupta de la Mukden, se vor termina înainte de a se da lupta decisivă navală. Dela rezultatul luptei navale va depinde dacă Rusia va căpăta bani destui pentru continuarea războiului, sau va trebui să se împrumute mai departe cu țărâta... (Die Zeit.)

Progresele Belgiei.

Țara Românească a fost adesea ori asemănată cu Belgia în raport cu timpul și locul dezvoltării.

Progresele uriașe săvârșite de mica țărișoară din apusul Europei și în mijlocul celor mai puternice state, ca Franța și Germania, ne uimește, cum uimește pe mulți, dezvoltarea rapidă a României.

Cu prilejul aniversării de 75 de ani dela proclamarea independenței Belgiei, presa belgiană trece în revistă marile progrese realizate de această țărișoară în decursul timpului relativ scurt, de trei sferturi de secol.

Populația belgiană a crescut dela revoluționea din 1830 dela 3 milioane la 7 milioane locuitori. Aceste 7 milioane de cetățeni sunt plini de o energie remarcabilă. Măinile lor sunt totdeauna ocupate, spre a înmulți averea națională și spre a ridica Belgia la importanța unui centru industrial și comercial în Europa. În țara aceasta își mișcă brațele de fer 24.000 de mașini, cari produc 1.633.000 forțe de cai. În 330.000 așezăminte industriale este în plină activitate o armată de 800.000 lucrători. Toate acestea pe o suprafață relativ mică de 29.000 km. p. Și mai extraordinare sunt progresele Belgienilor pe terenul comercial. Exportul Belgiei a fost în 1835 abia de 300 milioane lei. Astăzi el întrece suma de 4.600 milioane. Trei puteri mari ale Europei: Austro-Ungaria, Italia și Rusia nu ating cifra exportului micii Belgiei. Congo Belgian sporește în continuu puterile industriale și comerciale ale patriei mame.

Citind cifrele de mai sus și amintindu-ne comparația, ce s'a făcut adesea-ori cu privire la cele două țări, Belgia și România, cari, una în Vestul Europei, cealaltă în Orientul Europei ar ținea rolul principal al progreselor, ni-s'ar părea imposibil să atingem și noi vre-odată puterea de productivitate a Belgienilor.

Belgia s'a ridicat mai mult prin industrie și comerț la situația ei de astăzi, pe când România abia începe să se avînte pe aceste terenuri încă neumblate. Chiar agricultura, care a fost baza dezvoltării economice a Românilor, încă are trebuință de multe îmbunătățiri.

Comparînd suprafața Belgiei cu a României vedem, că diferența e mare. Țara Românească are o întindere aproape de cinci ori mai mare ca Belgia. Populația lor însă este aproape egală. Avem însă timpul în favorul nostru. România abia dela proclamarea independenței sale și-a luat o dezvoltare însemnată, pe când Belgia era de mult pregătită pentru progresele, ce și le-a realizat, când și-a proclamat independența, a cărei aniversare de 75 ani o serbează.

Când și România va avea îndărătul dezvoltării sale un trecut de trei sferturi de secol, poate că și ea va fi mândră a trece în revistă rezultatele muncii sale întocmai ca și Belgia și atunci cu drept cuvînt ne vom putea asemăna cu cele mai civilizate popoare.

Să sperăm în hărnicia tuturor Românilor pe toate terenele activității omenești.

Justiție.

Arad, 29 Maiu

Ș. Răzmirița din Sîclău. În anul trecut s'a întimplat în Sîclău că cu prilejul restaurării antistiei comunale locuitorii formal s'au resvrătit împotriva notarului *Horváth Gyula*. Intre amenințări pretinzând dela fibrăul Nicolae *Mladin* să suspendeze stante pede pe notarul urgisit înaintea lor.

Era cât paci să se facă și aici un al doilea Șepreus dacă în locul d-ului *Mladin* era și aici

bună-oară un *Csukay*. Tactul și cuminenția proprietarului *Mladin* a evitat însă nefericirea. Procurorul a doua zi s'a dus la fața locului și a pornit urmărirea penă la im otriva a 12 inși ca ațîțători. Eri a ajuns afacerea Sîclăuanilor, care are multă asemănare cu cea a Șepreusenilor, cel puțin în cauzele psihologice a nemulțumirii poporului — înainte senatului de acuză a tribunalului din Arad, punând sub acuză pe cei 12 inși. Apărătorul dl *Ludovic Fațecaș* a cerut ascultarea a 60 de martori cari vor dovedi nevinovăția acuzaților.

ECONOMIE.

Arad, 29 Maiu

Epizote în comitatul Aradului.

În comitatul Aradului s'a constatat oficial boală de porci în următoarele comune: *Zsigmondháza*, *Dees*, *Soborșin*, *Berende*, *Galșa*, *Dezsóháza* și *Curtacher*. Autoritățile au ordonat pentru comunele acestea carantină.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 27 Maiu. —

Incheierea la 12 ore:

Grâu pe Maiu (100 clgr.)	17.50—17.52
Cucuruz pe Maiu	15.28—15.30
Cucuruz pe Iulie	14.48—14.50
Grâu pe Octombrie	16.10—16.12
Secară pe Octombrie	13.20—13.22
Orz pe Octombrie	11.10—11.12

Incheierea la 5 ore:

Grâu pe Maiu 1905	17.44—17.46
Cucuruz pe Maiu	15.24—15.26
Cucuruz pe Iulie	14.46—14.48
Grâu pe Octombrie	16.04—16.06
Secară pe "	13.16—13.18
Ovăs pe Octombrie	11.14—11.16
Secară pe Octombrie	11.18—11.20

Piața din Arad.

S'au vândut:

(100 klg.)

580—650 măști metrice grâu cor.	17.00—17.40
320—340 " " cucuruz "	15.10—15.30
Semnare nominală: secară:	14.68—14.70
" " orz:	14.60—14.80
" " ovăs:	13.60—13.80

Piața din Aradul-nou.

S'au vândut:

300—340 măști metrice grâu cor.	8.40—8.60
180—250 " " cucuruz	7.40—7.50
Semnare nominală: secară	7.00—7.10
" " orz:	7.20—7.30
" " ovăs:	6.70—6.80

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 70—100 klg.	Cor.	16.65—16.70
" 80— " "	"	17.70—17.75
Secară: 100 " "	"	14.60—14.65
Orz: " " "	"	13.70—13.80
Ovăs mercantil 100 klg.	"	13.70—13.80
" cernut " " "	"	13.50—13.60
Cucuruz vechiu " " "	"	14.70—14.80
" nou " " "	"	14.70—14.80

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	cor.	158.—
" " " mic	"	160.—
" brut " mare	"	156.—
" " " mic	"	158.—

Tîrgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni grei părechea în greutate peste 400 chgr. 132—134 fil.; bătrîni mijlocii, părechea în greutate 300—400 chgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 chgr 140—141 fil.; Calitate sirbească: grei, părechea peste 250 klg. 139—140 fil.; mijlocii părechea 240—260 chgr. greutate 138—139 fil. Ușori până la 240 kgr. 137—138 fil.

MUSTANGERUL NEGRU

— ROMAN SENAȚIONAL —

De

MAYNE-REID și F. WHITTAKER.

(Urmare.)

Soarele apunea și se auziau tot mai împușcăturile tovarășilor colonelului și tipii Indianilor. De odată Tennessee, care asculta tot sufletul, se simți trasă de rochie. Era vază Luiziana, care se apropiase de dînsa fără să se de seama.

Luiziana Duprè era foarte palidă, dar foc întunecos strălucia în ochii ei, o expresie de hotărîre rece îi încrunta sprîncenele-și. Dînsa avea în mână un mic revolver crustat cu argint, și o altă armă asemenea într'un toc, era atîrnată la cîngătoare. În stîngă ținea o biciușcă.

"Tennessee," zise ea încet, aci nu pot fiu de nici un folos. E mai bine să trec și caut ajutor.

— Să cauți ajutor? repetă Tennessee mită.

— Da, drăguță.

— Dar tu visezi, biată Luizi! Ei te-ar mai nainte de a trece rîul.

— Nu, zise Luiziana cu voce sigură, mă vor ucide. Vezi bine că nu trag asupra stră, mai întăiu?

— Este adevărat.

De altcum ascultă. Cunosc pe mișelul s'a pus în fruntea acestei bande de sălbăci. Este Antonio Miquelez, ucigașul. Sunt sigură a pretins dela șeful Pieilor-Roșii făgăduindu-mă nu mă ucide, de oare-ce vrea să mă ia de-și. Sunt dar convinsă, că nu vor trage asupra mea chiar dacă ar ajunge să mă urmărească de aproape. Astfel nu mă expun.

— Dar nu se poate să nu te urmărească scumpă amică! Și presupune, că te prind?

— Ei bine!

— Ai fi perdută!

— Nu; mai întăiu nu mă vor prinde. Gură Luiziana liniștită. Japa mea este tot de iute, ca ori-ce cal al acestor oameni. Și vre-unul dintre ei m'ar ajunge cu toate că nu m'ași preda până când n'ași descărca verele mele până la pen ultima lovitură. Din urmă ași păstra-o pentru mine.

— Dar, dragă Luizi, nu înțeleg ce faci. Nu poți găsi un ajutor mai apropiat, al tatălui meu: dar este cu neputință, ca jungli până la el. De altcum, dînsul se încred de sigur și foarte repede. În curînd va fi noi. Nu pleca dar!

— Voiu încerca, voiu face diversion pe parte din acești mișel mă va urmări, zise Luiziana cu o voce sigură. Va fi cu o primăjă puțin pentru voi, care rămâneți aci și cărele pot fi de folos.

Fața ei palidă se iluminase pe când astfel. Avea într'adevăr un aer inspirat.

"Vă voiu aduce ajutor, drăguță mea, sigură."

Și ea se năpusti cătră iapă, care era lăsluită cu celelalte animale, între blocauri. O minută mai tîrziu dispăruse.

Cap XIX. Prea tîrziu!

Serenada discordantă a coioților începu în continuu șgomotul pașilor omului, care se tărășea prin marile prerii. Coiotul pare că se latră astfel, pentru propria sa plăcere; dar mai când e silit să fugă dinaintea unui dîns. Este dar o escelentă sentinelă pentru un tabăru singuratic, tărășit în mijlocul preriei, ca și pentru taberile de Indiani sau de vînători, cari văd îndatorați de a atinge focurile, pentru a atrage pe semenii lor, oameni mai de temut și fiare sălbatice. Coiotul, întrerupându-și serenada sa, indică cu singuranță apropierea oamenilor, sau chiar a fiarelor mari, tot de temut pentru el ca și pentru vînători.

Regulatorii sub ordinile colonelului-jăgător Hay, își instalaseră tabăra de noapte în locul lor obișnuit. Caii erau adunați într'un grup foarte apropiat de tabăra și păziți de sentineli afară de aceea aceste animale erau împiedicate dar astfel ca să poată și paște. Cât despre oamenii, ei erau reușiți în jurul unor mari focuri și tot convorbînd își pregăteau cina. (Va urma.)

Redactor responsabil: Sever Boos.

Editor-proprietar: George Nichiu.

Chioscul Baross!!

de luni d. a. dela ora 5—8
 in terasa chioscului
musică țigănească
 chetată, cafea rece, beuturi reci
 calde, bere de Kőbánya, vinuri
 gorie, ape minerale, șampanie, cog-
 neruri și tot felul de băuturi spir-
 dejunuri și oșine în fle-ce timp.
 area sală a chișcului, o pun
 la dispoziția societăților
 Cu stimă
WOHLGEMUTH SÁNDOR.
 al loc azadan de recreare.
 în fle-ce Joi e musică de piață.
Chioscul din parcul Baross!!

Pe masa fie-cărui cetățean trebuie să aibă loc
apa de isvor acido-carbonică naturală
Maros Solymosi
 și astfel, pe lângă neînsemnat câștig, pondul
 se pune pe mare circulație. »**Apa de is-**
vor acido-carbonică naturală Maros
Solymosi se va putea căpăta cu prețuri
 reduse de acum înainte la următorii co-
 mercianți, apoi în prăvălii de coloniale și
 băcării:

1/2	1	2	litrii
11	16	24	filieri

fără sticlă, care, de se aduce îndărăt, se
 restituie prețul. Se poate căpăta la domni
Fejér Gyula, Diirr Gu ztáv, Lázár Gyula,
Kardosonyi Antal, Hoffmann Iózséf, Da-
niel Lajos, Lóos E. és Tsa, Weisz David,
Sauer Adolf, Rothstein Moor.

DEPOSIT PRINCIPAL :
PESZTERNÁK SALAMON
 BOCZKÓ-uteza, 9. szám.
 de unde se trimite acasă numai câte cinci
 sticle cel puțin. Comandele din provincie
 se efectuează per ladă.

DOCTORUL ALEX. M. POP
 specialist în medicina internă;
 consultă zilnic dela 8—12 a.m.
 și dela 3—6 p. m. — în
BAILE HERCULANE
 (HERCULESFÜRDŐ)

Rog pe ori-cine să bine-volască a se
 convinge ce bine și ce ieftin își poate
 procura de la mine ori-ce orologiu și
 giuvaericele din argint și aur curat
 de 14 carate

ARAD, Piața Libertății
 lângă edificiul teatrului vechiu.

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvergiu.

Teodor Pap.

advocat
 deschis cancelaria advocațională
 în Halmagiu (Nagy Halmágy).

Dr. Nicolae Ionescu, avocat
 Caransebeș.

ALIFIA
CAMFORATĂ

Földes

după cele mai nouă cenetări științifice
 în 3 zile face să dispară orice necu-
 rățenie a feții, precum și pete, pi-
 strui, negei, roșimea feței și a mânilor.
 Un flacon mai mare 1 cor. 60 fil.
 » , , , 1 , — »
 Se poate folosi numai sara; orice săpun
 nu-i strică.
Apoteca lui Földes Kelemen, Arad.

Deposit de mobile eftine.

Nu te feri de osteneală, ci de voești să cumperi
 mobile tapetate, precum și vese, privește

Magazinul de mobile al FRAȚILOR WEISZBERGER

in Arad, — Karolina-uteza.

cu prețuri de minune de eftine capeți obiecte ce
 în brânșă asta dela cel mai simplu până la cel mai fin.

Ori-ce concurență e eschisă!

Cu stimă: FRAȚII WEISZBERGER.

Banca Națională a României.

Repartițiunea pentru subscrierea
 în numerar la Renta 4% amort. din
 1905 fiind făcută, D-nii subscripțori
 sunt rugați a se prezenta la Bancă,
 cu începere dela 18 Maiu curent, pen-
 tru efectuarea primului vărsământ
 conform prospectului.

bijuterii, oroloage, aur călcat
 bisute de argint, seduli de ama-
 cumpără pentru prețurile cele mai
 și le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvergiu
A D, Strada Bisericii
 (Palatul minorității).

cel mai eftin de cumpărare de
 bijuterii și oroloage.

IOSEF HEGEDÜS
 metrar, Ciasornicar și Giuvergiu
 Arad, piața Boros Béni 10.
 magazinul societății din Ungaria afa-
 cilor Glashutten din Elveția. Hsclusiv
 Ciasornice cu precisiune. 550

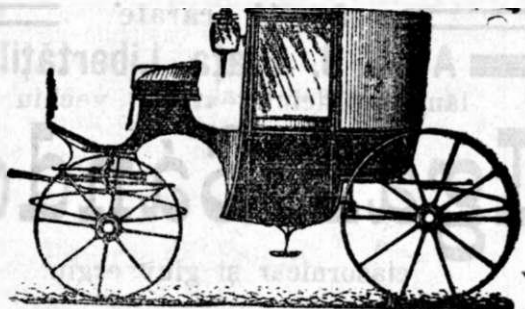

Reiner Mór

TEMESVÁR; = fabrica
 în strada Andrassy 20.

Intemeiata în anul 1897.
 Premiata în Versecz 1902.

Recomandă depositul său bogat asortat cu pietrii mormintale de producție
 proprie. Pentru cei jalnici pre- um și negațatori prețurile cele mai reduse.

Sors
Péter

Atelier pentru fabricarea de trăsuri

Temesvár-Gyárvaros,
Három király-utca.

Recomandă publicului tot felul de **trăsuri nouă**
precum și: **pregătirea de rețele pentru nisip, fetoni și care**
cu prețuri foarte eftine.

Trăsuri vechi se repară imediat și eftin.

POMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumi calitatea cea mai bun .

Din cilindrul pompei se scurge vinul până la cel din urmă strop, ear sâmburii de struguri, coaja și alte părți necurate se îndepărtează numai de cât, prin asta pompa nu se strică și nici vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se dă o garanță pe 3 ani (reparație gratuită).

PUMPE DE FOC 253

cu ventiluri rotunde. Pentru comune foarte potrivite, de oare ce a întrebuințarea de apă nesipoasă ori murdară nu abzie serviciul. Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție pe 3 ani (reparare gratuită). Șurube potrivite unitare și țevi de cânepă din lăuntru căptușite cu gumi cu prețurile cele mai ieftine.

Fântani cu țevile trebuincioase în preț de fabrică.

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. ung. priv.

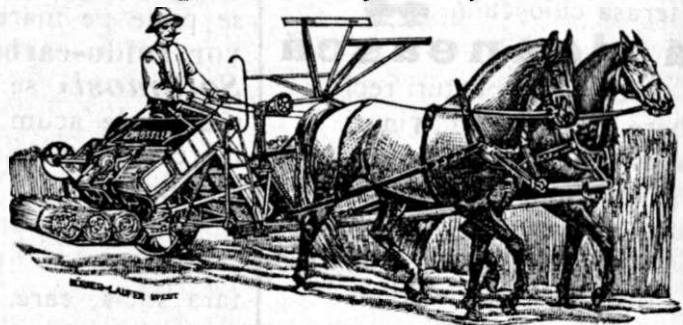
Arad, Rákóczy-utca 27.

Stropitori de vie se primesc spre reparare.

Carol Drössle

fab.ica priv. ces. și reg. de mașini agronomice
Budapesta, VI., Váci-körút

mașini de cosit, mașini de secerat și legat snopi, de cea mai nouă
mașini de sămănat „Rákóczy Drill“ și ori-ce alte cutate solid
Conspect pentru prețuri și articole se trimite gratis la dorință

INSTITUTUL LUI LÖW

pentru împrumut de **SACI** și

recomandă marele magazin de saci și strae bune în or-ce Serviciu prompt și conștientios. - - - Prețuri foarte

Cel mai bun loc pentru saci și strae bu

CARTOFI PRIMA cu vagonul pentru culnă și

Löwy Zsigmond

— Temesvár gyárvaros, Fő-utca 33

Cruce sau stea dublă electro-magn

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta. **vindecă și înviorează sub garanție.** Nu e lea

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, țiuituri de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, astma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceala la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, nudul în pat, influenza, insomnia, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui, tra multor altor boala tractare normală a se vindecă prin el. Insușirea acestui aparat vindecă nu numai în timp, ci introduce

în corpul omenesc binefăcător, când pe deoparte cu succes boalele afiate pe de altă parte e cel scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurarilor, că au vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părți cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, ratal meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădărnica, rog a proba meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere apreciat și respândit.

Chiar și ieftinătatea estraordinară a crucei mele electrice o recomandă cu înțepire.

Prețul aparatului mare e Cor. 6. folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e folosibil numai la copii și la temeritate foarte slabă.

Locul central al principal de vânzare și expedare pe și străinătate e:

Müller Albert, Budapest, V., str. Vadász colțul str. K